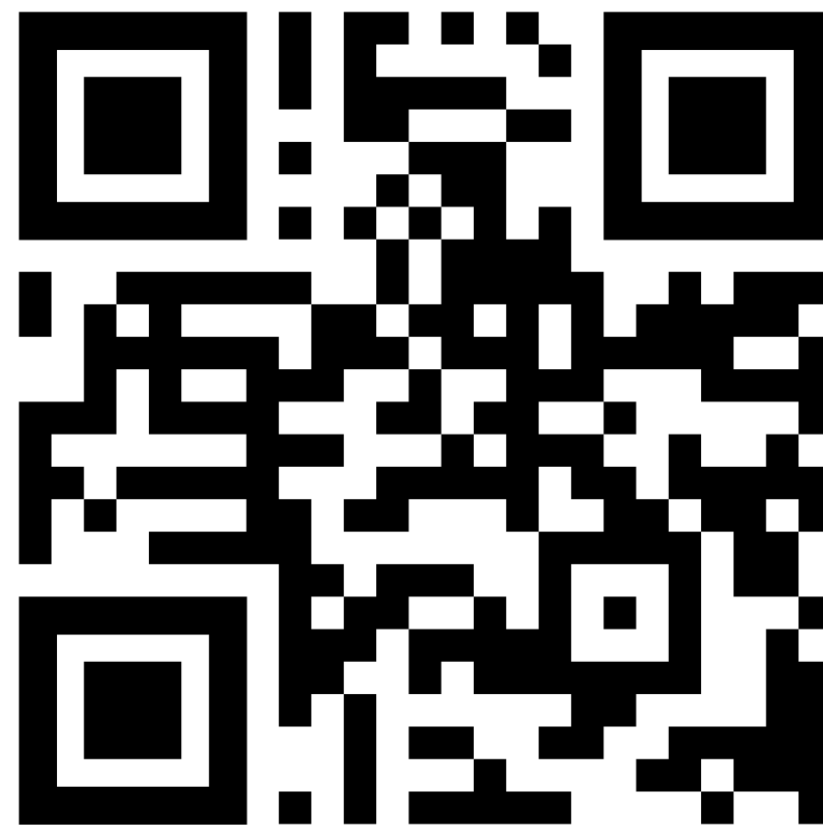

Z místa, kde žijeme

Jiná jména, stejné příběhy

- středoškolský projekt organizovaný vzdělávacím programem **Jeden svět na školách** (Člověk v tísni)

Jiná jména, stejné příběhy

- rozdělen na dvě části:
 - zpracování příběhu pamětníka z našeho regionu, **který byl nějakým způsobem utlačován minulým (totalitním) režimem**
 - zpracování příběhu člověka, **který v dnešním postsovětském světě bojuje za dodržování lidských práv**
- **cíl:** propojení obou příběhů

Anna Hofericová

https://youtu.be/wLdfni4PTzg?si=bRVyPlOWnH-xe6_T

The image features a light beige background with decorative elements in the corners. In the top-left and bottom-right corners, there are stylized, flowing lines in a darker beige color. In the top-right corner, there is a branch with several leaves. In the bottom-left corner, there are three small, dark brown star-like shapes.

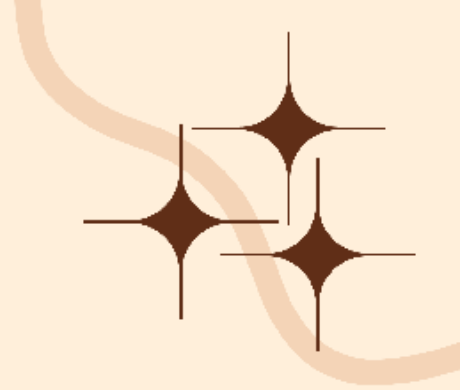
Marfa Rabková

Marfa Rabková

- *1995 v **Bělorusku**
- kritika A. Lukašenka
- vyloučena ze studia
- Vjasna

Organizace Vjasna (od roku 1996)

- **největší lidskoprávní organizace** v Bělorusku
- pomoc zadrženým během protestů
- monitoring voleb a lidských práv
- humanitární a právní podpora občanům
- **členové** – perzekuováni, nuceni do exilu

Marfina role ve Vjasně

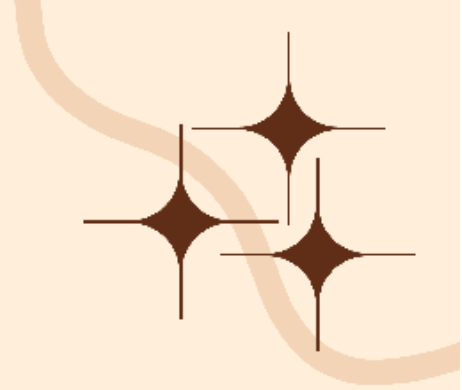
- hlavní koordinátorka dobrovolníků
- prezidentské volby 2020
- **činnost:**
 - monitoring represí během protestů
 - pomoc zraněným
 - podpora pro zadržené (balíčky, léky)
 - vyhledávání zmizelých osob
 - seznamy zadržených

Zatčení a obvinění

- zatčena 17. 9. 2020 (s manželem)
- vystavení bití a ponižování
- **obvinění:** „*organizace masových nepokojů*“ a další politicky motivované paragrafy
- zůstala ve vazbě
- manžel byl propuštěn

Trest

- září 2022: **15 let** vězení
- nejvyšší trest udělený ženě
- odvolání: snížen o 3 měsíce
- seznam „teroristů“ a „extremistů“

Podmínky ve vězení

- **zdravotní stav:**
 - neléčené bolesti, záněty, následky covidu
 - váhový úbytek 20 kg
- zákaz navštívit pohřeb otce
- chlad, nedostatek oblečení
- **samotka**
- dopisy se k ní nedostávají

Mezinárodní podpora

- jedna z nejznámějších politických vězenkyň v Bělorusku
- Amnesty International a další organizace
- laureátka ceny **Homo Homini 2021** (Člověk v tísní)
- kampaně za její propuštění

aktivita

Bydlíte v pohraničí v Československé socialistické republice a hrajete si s kamarádem s létajícím drakem. Najednou se vám drak utrhne a dopadne na druhou stranu hranice. Jak se zachováte?

- a) Dojdu pro něj, je to jenom kousek za hranicí a nebudu tam dlouho, kamarád mě určitě nenahlásí.
- b) Nechám ho tam, radši si seženu jiný.
- c) Pošlu pro něj kamaráda a pak ho tajně nahlásím příslušným orgánům.

Jste pracovník socialistické organizace, máte na starosti kontrolu zásob laboratorního náčiní. Při pravidelné kontrole zakopnete a jeden z regálů a několik krabic spadne na zem, skleněné nádoby uvnitř se roztříští. Jak budete tuto situaci řešit?

- a) Uklidím střepy a do výkazu napíšu množství zásob před mou havárií, nikdo si toho určitě nevšimne.
- b) Přiznám se svému nadřízenému, nejspíš budu potrestán kázeňským opatřením nebo pokutou, ale mohly by se stát i horší věci.
- c) Obviním svého kolegu z krádeže, stejně ho nikdo nemá rád.

Nedávno jste vyhrál(a) v loterii poměrně hezký obnos peněz. Jak s nimi naložíte?

- a) Dám výpověď v práci a rozhodnu se zkoušet dál své štěstí v hazardu, vypadá to jako celkem slušný byznys.
- b) Peníze využiji na nutné opravy domu, případně koupím něco hezkého rodině, v práci zůstanu, pracovat se přeci musí.
- c) Věnuji peníze jako „dar státu“, třeba si mě na úřadě zapamatují.

Píše se rok 1969, naši hokejisté právě podruhé zvítězili nad Sověty. S kamarády slavíte v hospodě, když někdo z vaší skupiny pronese vtip na účet SSSR s politickou tematikou. Jak se zachováte?

- a) Přidám svůj vlastní vtip, Rusáci si to zaslouží.
- b) Zasměji se a doufám, že nás nikdo jiný neposlouchá.
- c) Zapamatuji si, kdo to řekl, a nahlásím ho. Radši ať to StB slyší ode mě než od někoho, kdo by mě do toho mohl také zatáhnout.

Je polovina osmdesátých let 20. století a do rukou se vám dostal nový (zakázaný) Kunderův román. Co s ním uděláte?

- a) Půjčím ho kamarádovi, tohle by se mu mohlo líbit.
- b) Přečtu si ho a schovám ho do nejtemnějšího koutu svého domova.
- c) Nahlásím toho, kdo mi knihu věnoval.

Vaše dospívající dítě se rozhodne zúčastnit pokojného protestu proti vládě. Co s tím uděláte?

- a) Doprovodím ho/ji, abych se ujistil(a), že se mu/jí nic nestane.
- b) Poprosím ho/ji, aby nechodila a pak předstírám, že nevidím, že se vyplížil(a) oknem.
- c) Zamknu ho/ji v jeho/jejím pokoji a nahlásím jména organizátorů, které mi mé dítě sdělilo.

Včera v noci vám policisté zmlátili kamaráda. Jak to budete řešit?

- a) Napíšu soukromou zprávu jinému kamarádovi, ve které si na toto chování budu stěžovat.
- b) Pomohu svému příteli ošetřit rány, víc už se o tom nezmíníme.
- c) Zveřejním příspěvek na sociálních sítích, ve kterém budu prohlašovat, že si to můj kamarád zasloužil.

Vyřadili jste několik kusů starého oblečení. Jak s nimi naložíte?

- a) Věnuji je „extremistickým“ humanitárním organizacím, protože vím, že je dobře využijí.
- b) Ještě si je nechám, mohly by se hodit.
- c) Věnuji je na státem prověřenou charitu.

Všimnete si, že běloruská verze Wikipedie o „politických represích“ není správně. Co s tím uděláte?

- a) Doplním ji o aktuální a prověřené informace.
- b) Nikde se o tom nezmíním a po několika dnech na to zapomenu.
- c) Nahlásím stránku za extremistický obsah.

Nelíbí se vám, jak váš stát reaguje na válku na Ukrajině.
Jak se k tomu vyjádříte?

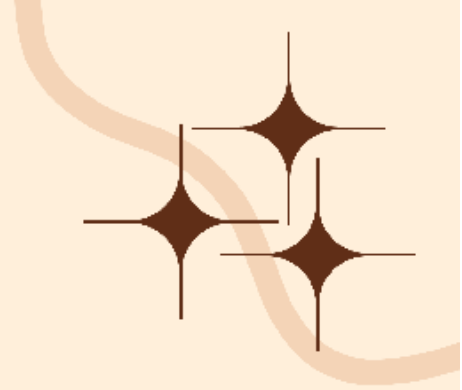
- a) Veřejně odsoudím ruskou agresi i postoj svého státu.
- b) V duchu to odsoudím, ale neřeknu nic.
- c) Pochválím stát a vládu za jejich prozřetelnost.

Vyhodnocení:

Většinou odpověď :

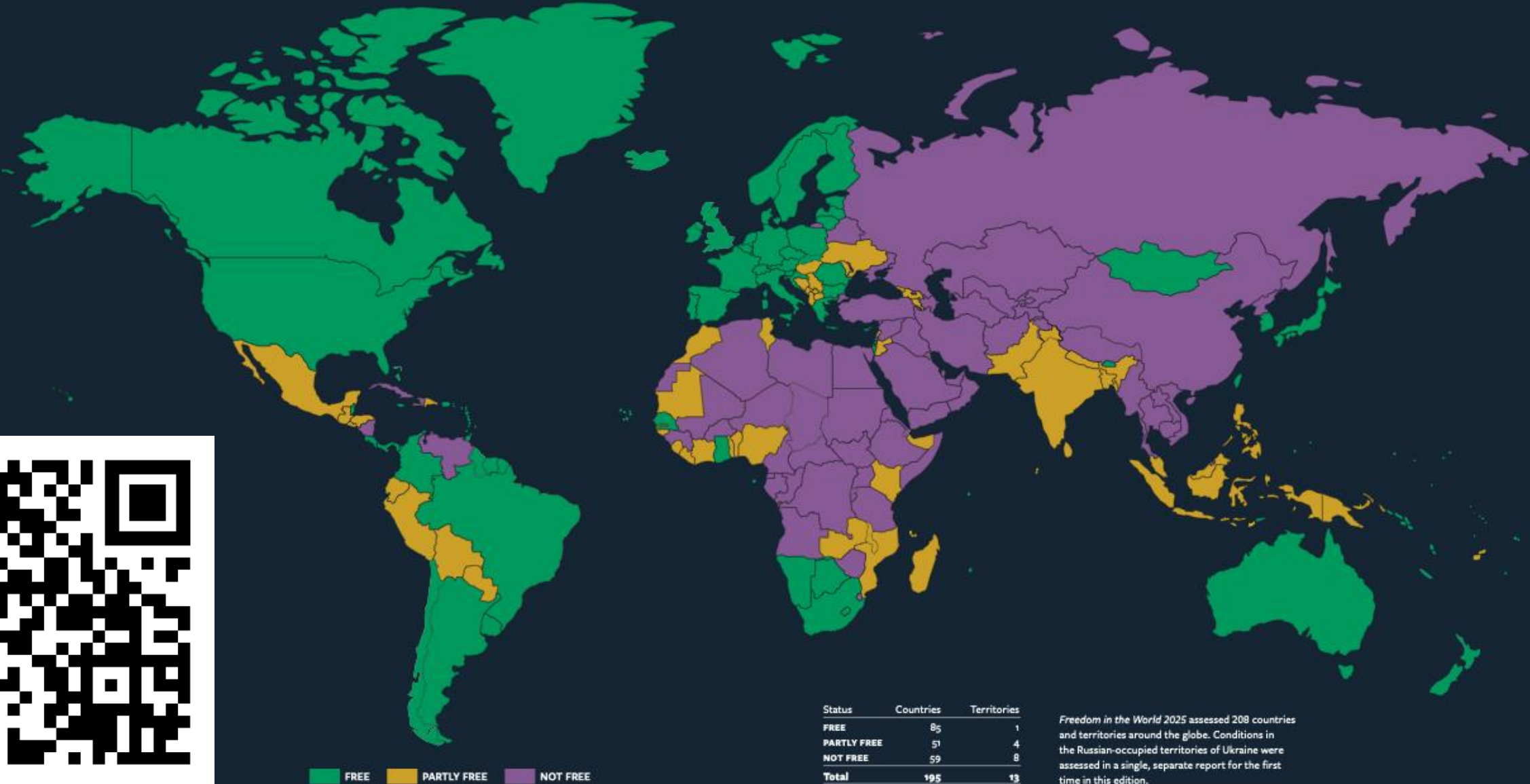
- a) Gratulujeme, v komunistickém Československu nebo dnešním Bělorusku byste pravděpodobně skončili ve vězení.
- b) Gratulujeme, vydali jste se cestou nejmenšího odporu, stejně jako většina lidí v komunistickém Československu a dnešním Bělorusku.
- c) Gratulujeme, v komunistickém Československu nebo dnešním Bělorusku by se z vás pravděpodobně stal agent tajné policie.

Proč je její příběh důležitý

- symbol **boje za demokracii** a lidská práva
- podobnost se situací v socialistickém Československu
- připomínka, že odvaha jednotlivců má význam
- Marfa jako inspirace **nebát se říkat pravdu**

FREEDOM IN THE WORLD 2025

<https://exhibition.indihu.cz/view/MarfaRabkov2025-10-19T133550073Z>

Děkujeme za pozornost